

DRUGI DODATNI PROTOKOL
UZ EUROPSKU KONVENCIJU O UZAJAMNOJ SUDSKOJ POMOĆI
U KAZNENIM STVARIMA

Strasbourg, 8. studenoga 2001.

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovoga Protokola

S obzirom na svoje djelovanje u skladu sa Statutom Vijeća Europe,

U želji da dodatno unaprijede zaštitu ljudskih prava, poštovanje vladavine prava i da podupru demokratski razvoj društva;

Smatrajući da je poželjno, u tu svrhu, pojačati svoje individualne napore i zajedničku sposobnost za odgovaranje na pojavu kriminala;

Odlučne da poboljšaju i dopune određene aspekte Europske konvencije o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima, sastavljene u Strasbourgu 20. travnja 1959. (dalje u tekstu: «Konvencija») te Dodatni protokol uz nju, sastavljen u Strasbourgu 17. ožujka 1978;

Uzimajući u obzir Konvenciju o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, sastavljenu u Rimu 4. studenoga 1950. te Konvenciju o zaštiti pojedinaca s obzirom na automatsku obradu osobnih podataka, sastavljenu u Strasbourgu 28. siječnja 1981,

Sporazumjele su se kako slijedi:

Poglavlje I.

Članak 1. – Područje primjene

Članak 1. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

- «1 Stranke se obvezuju da će, u skladu s odredbama ove Konvencije, u najvećoj mjeri jedna drugoj pružati uzajamnu sudsku pomoć glede kaznenih djela kažnjavanje kojih je, u trenutku upućivanja zamolbe za pružanje pomoći, u nadležnosti sudskih tijela stranke koja upućuje zamolbu.

- 2 Ova Konvencija ne primjenjuje se na uhićenja, izvršenje sudskih odluka, niti na djela kažnjiva po vojnim zakonima koja nisu kaznena djela prema odredbama općeg kaznenog prava.
- 3 Uzajamna sudska pomoć može biti pružena u postupcima koje pokreću upravna tijela glede djela koja su kažnjiva u skladu s odredbama domaćega prava stranke moliteljice ili zamoljene stranke zbog toga što se njima krše pravni propisi, a odluka u tim slučajevima može izazvati pokretanje postupka pred sudom koji je posebno nadležan za kaznene stvari.
- 4 Pružanje pravne pomoći neće se odbijati isključivo na temelju činjenice da se radi o djelima zbog kojih pravna osoba može podlijetati odgovornosti u državi moliteljici».

Članak 2. – Nazočnost službenih osoba stranke moliteljice

Članak 4. Konvencije dopunjuje se sljedećim tekstom, na način da članak 4. Konvencije postaje stavak 1, a sljedeće odredbe postaju stavak 2:

«2 Zahtjevi za nazočnošću tih službenih osoba ili zainteresiranih osoba ne bi smjeli biti odbijeni ako bi zahvaljujući njihovoj nazočnosti izvršenje zamolbe za pružanje uzajamne sudske pomoći moglo više odgovarati potrebama stranke moliteljice i ako bi se, zbog toga, vjerojatno izbjegla potreba slanja dodatnih zamolbi za pružanje pomoći.»

Članak 3. – Privremeni transfer osobe kojoj je oduzeta sloboda na državno područje stranke moliteljice

Članak 11. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

1. Osoba kojoj je oduzeta sloboda, a od koje se stranka moliteljica zahtijeva da se osobno pojavi pred sudom u svrhe istražnoga postupka, osim njezina pojavljivanja u svrhe suđenja, bit će privremeno transferirana na područje na kojem bi se trebalo održati saslušanje, pod uvjetom da bude vraćena unutar razdoblja koje odredi zamoljena stranka i uz pridržavanje odredaba članka 12. Konvencije, u mjeri u kojoj su one primjenjive.

Transfer može biti odbijen:

- a) ako osoba kojoj je oduzeta sloboda na to ne pristane;
- b) ako je njezina prisutnost neophodna u kaznenom postupku koji se vodi na području zamoljene stranke;
- c) ako bi transfer doveo do produženja oduzimanja slobode, ili

d) ako postoje drugi odlučujući razlozi koji se protive njezinom transferu na područje stranke koja je uputila zamolbu.

2 U slučaju koji neposredno potpada pod stavak 1. te podložno odredbama članka 2. Konvencije, dozvolit će se tranzit osobe kojoj je oduzeta sloboda preko područja treće države, na temelju prijave popraćene svim potrebnim dokumentima, koju ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice upućuje ministarstvu pravosuđa stranke preko čijeg se područja traži tranzit.

Stranka može odbiti tranzit vlastitih državljana.

3 Osoba koja se transferira ostaje lišena slobode i na području stranke koja je uputila zamolbu i, već prema slučaju, na području stranke kroz koju se traži transfer, osim ako stranka od koje se traži transfer ne zahtijeva njezino puštanje na slobodu.

Članak 4. – Put za komuniciranje

Članak 15. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

«1 Zamolbe za pružanje uzajamne pomoći te informacije koje država moliteljica upućuje na vlastitu inicijativu, u pisanom obliku šalje ministarstvo pravosuđa stranke koja upućuje zahtjev ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke, a vraćaju se istim putem. Unatoč tome, zamolbe mogu izravno uputiti sudska tijela stranke moliteljice sudskim tijelima zamoljene stranke i vratiti ih istim putem.

2 Zamolbe iz članka 11. ove Konvencije i članka 13. Drugoga dodatnoga protokola uz ovu Konvenciju ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice u svakom slučaju šalje ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke i vraćaju se istim putem.

3 Zamolbe za pružanje uzajamne pomoći u postupcima iz stavka 3. članka 1. ove Konvencije mogu izravno upućivati i upravna ili sudska tijela stranke moliteljice upravnim ili sudskim tijelima zamoljene stranke, ovisno o slučaju, i vraćati ih istim putem.

4 Zamolbe za pružanje uzajamne pomoći u skladu s odredbama članaka 18. i 19. Drugoga dodatnoga protokola uz ovu Konvenciju mogu izravno upućivati i nadležna tijela stranke moliteljice prema nadležnim tijelima zamoljene stranke.

5 Zamolbe iz stavka 1. članka 13. ove Konvencije nadležna sudska tijela mogu izravno upućivati odgovarajućim tijelima zamoljene stranke, a ta tijela svoje odgovore mogu poslati izravno. Zamolbe ih stavka 2. članka 13. ove Konvencije ministarstvo pravosuđa stranke moliteljice upućuje ministarstvu pravosuđa zamoljene stranke.

6 Zamolbe za dostavu preslika presuda i mjera iz članka 4. Dodatnoga protokola uz Konvenciju mogu biti poslani izravno nadležnim tijelima. Svaka država ugovornica u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, odrediti koja će tijela, u svrhe ovoga stavka, smatrati nadležnim tijelima.

- 7 U žurnim slučajevima, ako je izravno upućivanje dopušteno odredbama ove Konvencije, ono se može izvršiti putem Međunarodne organizacije kriminalističke policije (Interpol).
- 8 Svaka stranka u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, pridržati pravo da izvršenje zamolbi ili posebnih zamolbi za pružanje pomoći, uvjetuje ispunjavanjem jednoga ili više od sljedećih uvjeta:
- a) da preslika zamolbe bude poslana središnjem tijelu navedenome u izjavi;
 - b) da zamolbe, osim u slučajevima žurnih zamolba, budu poslane središnjem tijelu navedenome u izjavi;
 - c) da, u slučajevima izravnog upućivanja u žurnim slučajevima, preslika bude istodobno upućena njezinu ministarstvu pravosuđa;
 - d) da joj neke ili sve zamolbe za pružanje pomoći budu poslane putem različitim od onih predviđenih u ovome članku.
- 9 Zamolbe za pružanje uzajamne pomoći i bilo kakve druge obavijesti u skladu s odredbama ove Konvencije i njezinih protokola mogu biti poslane bilo kakvim elektroničkim ili drugim telekomunikacijskih sredstvom pod uvjetom da je stranka moliteljica spremna, na zahtjev, u svako doba dostaviti pisani zapisnik o tome i izvornik. Unatoč tome, država ugovornica u svako doba može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, utvrditi uvjete pod kojima će prihvaćati i izvršavati zamolbe primljene elektroničkim ili nekim drugim telekomunikacijskim sredstvom.
- 10 Odredbe ovoga članka ničime ne utječu na odredbe dvostranih sporazuma ili dogovora koji su na snazi između stranaka, a koji omogućuju izravno upućivanje zamolba za pružanje pomoći između njihovih tijela.»

Članak 5. – Troškovi

Članak 20. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

- «1 Stranke neće međusobno zahtijevati povrat bilo kakvih troškova nastalih primjenom ove Konvencije ili njezinih protokola, osim:
- a) troškova nastalih djelovanjem vještaka na državnome području zamoljene stranke;
 - b) troškova nastalih zbog transfera osobe kojoj je oduzeta sloboda, obavljenoga u skladu s odredbama članka 13. i 14. Drugoga dodatnoga protokola uz ovu Konvenciju ili članka 11. ove Konvencije;
 - c) značajnih ili izvanrednih troškova.

- 2 Unatoč tome, trošak uspostave video-veze ili telefonske veze, troškovi povezani s pružanjem video-veze ili telefonske veze u zamoljenoj stranci, plaća za tumače koje ona pruža te dnevnice i povrat putnih troškova svjedocima u zamoljenoj stranci stranka moliteljica nadoknadit će zamoljenoj stranci osim u slučaju da su se stranke sporazumjele drugačije.
- 3 Stranke se uzajamno savjetuju u cilju sklapanja sporazuma o naknadi troškova koji su nadoknadivi po stavku 1. točki c) ovoga članka.
- 4 Primjena odredaba ovoga članka ničime ne utječe na odredbe članka 10, stavka 3. ove Konvencije.

Članak 6. – Sudska tijela

Članak 24. Konvencije zamjenjuje se sljedećim odredbama:

«Svaka država može, u trenutku potpisivanja Konvencije ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom naslovljenom na glavnog tajnika Vijeća Europe, odrediti koja će tijela smatrati sudskim tijelima u smislu ove Konvencije. Nakon toga, ona može u svako doba i na isti način izmijeniti sadržaj svoje izjave.»

Poglavlje II.

Članak 7. – Odgođeno izvršenje zamolbi

- 1 Zamoljena stranka može odgoditi djelovanje po zamolbi ako bi takvo djelovanje njezinih tijela moglo utjecati na istrage, kaznene progone ili postupke koji su povezani sa zamolbom.
- 2 Prije odbijanja ili odgađanja pružanja pomoći, zamoljena stranka, nakon savjetovanja sa strankom moliteljicom ako je to potrebno, razmatra može li se zamolbi djelomično udovoljiti ili ona mora biti podložna uvjetima koje zamoljena stranka smatra nužnima.
- 3 Ako je udovoljenje zamolbi odgođeno, pruža se objašnjenje za odgađanje. Zamoljena stranka izvješćuje stranku moliteljicu o svim razlozima zbog kojih je udovoljenje zamolbi nemoguće ili koji bi ga mogli bitno produljiti.

Članak 8. – Postupak

Ničime ne utječući na odredbe članka 3. Konvencije, u slučajevima u kojima se u zamolbama navode podrobnosti o postupku nužnome u skladu s pravom stranke moliteljice, čak i ako on nije poznat zamoljenoj stranci, zamoljena stranka udovoljava takvoj zamolbi u onoj mjeri u kojoj predviđeni postupci nisu suprotni temeljnim načelima njezina prava, osim ako nije drugačije određeno ovim Protokolom.

Članak 9. – Saslušanje putem video konferencijske veze

- 1 Ako se osoba nalazi na državnome području jedne stranke, a moraju je, kao svjedoka ili vještaka, saslušati sudske vlasti druge stranke, druga stranka može, ako nije poželjno ili nije moguće da ta se ta osoba pojavi na njezinu državnome području ili bude saslušana osobno, zahtijevati saslušanje putem video konferencijske veze, u skladu s odredbama stavaka 2. do 7.
- 2 Zamoljena će stranka pristati na saslušanje putem video konferencijske veze pod uvjetom da korištenje video konferencijske veze nije u suprotnosti s temeljnim načelima njezina prava i pod uvjetom da raspolaže tehničkim sredstvima za obavljanje takvoga saslušanja. Ako zamoljena stranka ne raspolaže tehničkim sredstvima za uspostavu video konferencijske veze, ta će joj sredstva omogućiti stranka moliteljica, na temelju uzajamnoga sporazuma.
- 3 Zamolbe za uspostavu video konferencijske veze sadržavat će, osim informacija iz članka 14. Konvencije, razlog zbog kojega nije poželjno ili nije moguće da se svjedok ili vještak osobno pojave pred sudom, naziv sudskoga tijela i imena osoba koje će voditi saslušanje.
- 4 Sudska tijela zamoljene stranke pozvat će osobu o kojoj je riječ da se pojavi pred sudom na način predviđen njezinim pravom.
- 5 Na saslušanje putem video konferencijske veze primjenjuju se sljedeća pravila:
 - a sudsko tijelo zamoljene stranke prisutno je tijekom saslušanja, uz tumača, ako je to potrebno, i odgovorno je za identificiranje osobe koja mora biti saslušana te za poštovanje temeljnih načela prava zamoljene stranke. Ako sudsko tijelo zamoljene stranke smatra da se tijekom saslušanja krše temeljna načela prava zamoljene stranke, ono odmah poduzima potrebne mjere kako bi osiguralo da se saslušanje nastavi u skladu sa spomenutim načelima;
 - b o mjerama za zaštitu osobe koja mora biti saslušana postiže se sporazum, ako je potrebno, između nadležnih tijela stranke moliteljice i zamoljene stranke;
 - c saslušanjem izravno rukovodi sudsko tijelo zamoljene stranke ili se ono obavlja pod njegovim vodstvom, u skladu s njezinim zakonima;
 - d na zamolbu stranke moliteljice ili osobe koja treba biti saslušana, zamoljena stranka osigurava da osoba koja treba biti saslušana dobije tumača, ako je to potrebno;
 - e osoba koja treba biti saslušana može se pozvati na pravo da ne svjedoči, u skladu s pravom stranke moliteljice ili zamoljene stranke.

- 6 Ničime ne utječući na bilo kakve mjere dogovorene za zaštitu osoba, sudsko tijelo zamoljene stranke, po zaključenju saslušanja, sastavlja zapisnik s datumom i mjestom održavanja saslušanja, identitetom osobe koja je saslušana, identitetom i dužnostima svih ostalih osoba koje su u zamoljenoj stranki sudjelovale u saslušanju, s bilo kakvom prisegom ako je dana i o tehničkim uvjetima u kojima je saslušanje održano. Taj dokument nadležno tijelo zamoljene stranke šalje nadležnom tijelu stranke moliteljice.
- 7 Svaka stranka poduzima sve potrebne mjere kako bi osigurala, u slučaju da su svjedoci ili vještaci saslušani izvan njezina državnoga područja, u skladu s odredbama ovoga članka, a odbili su svjedočiti iako su na to obvezni ili ne žele dati istinit iskaz, da se njezino domaće pravo primijeni na isti način kao da je saslušanje održano u njoj.
- 8 Stranke mogu, na temelju diskrecijskoga prava, primijeniti odredbe ovoga članka ako je to potrebno, uz pristanak svojih nadležnih sudskih tijela, u slučajevima saslušanja video konferencijskom vezom u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba. U takvome slučaju odluka o uspostavi video konferencijske veze i način na koji se ona uspostavlja predmet je dogovora stranaka o kojima je riječ, u skladu s njihovim domaćim pravom i odgovarajućim međunarodnim instrumentima. Saslušanja u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba održavaju se isključivo uz njezin pristanak.
- 9 Svaka država ugovornica može, u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da se neće služiti mogućnošću iz stavka 8. ovoga članka i primjenjivati odredbe ovoga članka na saslušanja putem video konferencijske veze u kojima sudjeluje optužena ili osumnjičena osoba.

Članak 10. – Saslušanje putem telefonske konferencijske veze

- 1 Ako se osoba nalazi na državnome području jedne od stranaka, a mora biti saslušana kao svjedok ili vještak pred sudskim tijelima druge stranke, druga stranka može, ako to dopuštaju odredbe njezina domaćega prava, zatražiti pomoć prve stranke kako bi se omogućilo održavanje saslušanja telefonskom konferencijskom vezom, u skladu s odredbama stavaka 2. do 6.
- 2 Saslušanje se može voditi putem telefonske konferencijske veze samo ako svjedok ili vještak pristane na korištenje te metode pri održavanju saslušanja.
- 3 Zamoljena stranka pristat će na održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze ako to nije u suprotnosti s temeljnim načelima njezina prava.
- 4 Zamolba za održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze sadrži, osim informacija iz članka 14. Konvencije, naziv sudskog tijela ili osoba koje će voditi saslušanje te naznaku da svjedok ili vještak pristaje sudjelovati u saslušanju putem telefonske konferencijske veze.
- 5 Praktične dogovore glede saslušanja obavljaju stranke o kojima je riječ. Pri postizanju takvoga dogovora, zamoljena stranka:
 - a obavještava svjedoka ili vještaka o vremenu i mjestu održavanja saslušanja;

- b osigurava identificiranje svjedoka ili vještaka;
 - c provjerava da li svjedok ili vještak pristaje na održavanje saslušanja putem telefonske konferencijske veze.
- 6 Zamoljena stranka svoj pristanak može uvjetovati, djelomice ili u cijelosti, poštovanjem odgovarajućih odredaba članka 9. stavaka 5. i 7.

Članak 11. – Slanje obavijesti na vlastitu inicijativu

- 1 Ničime ne utječući na vlastite istrage ili postupke, nadležna tijela neke stranke mogu, bez prethodne zamolbe, poslati nadležnim tijelima druge stranke informacije prikupljene u vlastitim istragama, ako smatraju da bi dostava takvih informacija mogla pomoći stranki koja ih prima za započinjanje ili provođenje istrage ili sudskoga postupka ili ako bi mogla dovesti do podnošenja zamolbe te stranke u skladu s odredbama Konvencije i njezinih dodatnih protokola.
- 2 Stranka koja dostavlja obavijesti, u skladu s odredbama svojega domaćega prava, može postavljati uvjete za korištenje takvih informacija u stranki primateljici.
- 3 Stranka primateljica obvezna je poštovati postavljene uvjete.
- 4 Unatoč tome, svaka država ugovornica može, u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da pridržava pravo da ne bude obvezana uvjetima koje postavlja stranka pružateljica informacija u skladu s odredbama stavka 2. ovoga članka, osim ako primi prethodnu obavijest o prirodi informacija koje trebaju biti dostavljene te pristane na njihovu dostavu.

Članak 12. – Povrat

- 1 Na zamolbu stranke moliteljice, ničime ne utječući na prava *bona fide* trećih stranaka, zamoljena stranka može predmete stečene kriminalnom aktivnošću staviti na raspolaganje stranki moliteljici u cilju njihova vraćanja zakonitim vlasnicima.
- 2 Primjenjujući odredbe članka 3. i 6. Konvencije, zamoljena stranka može odustati od povrata predmeta, prije ili poslije njihove predaje stranki moliteljici, ako se time može olakšati njihov povrat zakonitim vlasnicima. Time se neće oštetiti *bona fide* prava trećih strana.
- 3 U slučaju odustajanja od povrata predmeta prije njihove predaje stranki moliteljici, zamoljena stranka neće se služiti založnim pravom ili drugim pravom na temelju carinskih ili poreznih propisa s obzirom na te predmete.
- 4 Odustajanje od povrata predmeta iz stavka 2. ničime ne utječe na pravo zamoljene stranke da prikuplja poreze i carine od zakonitoga vlasnika.

Članak 13. – Privremeni transfer pritvorene osobe zamoljenoj stranki

- 1 Ako između nadležnih tijela stranaka o kojima je riječ postoji takav sporazum, stranka koja je zatražila provođenje istrage za koju je potrebna nazočnost pritvorene osobe na njezinu državnome području, može privremeno transferirati tu osobu na državno područje stranke u kojoj se treba provesti istraga.
- 2 Takav sporazum sadrži sve dogovore za privremeni transfer osobe i datum do kojega ta osoba mora biti vraćena na državno područje stranke moliteljice.
- 3 Ako je potreban pristanak osobe o kojoj je riječ na transfer, njezina izjava s pristankom ili preslika takve izjave dostavljaju se bez odlaganja zamoljenoj stranki.
- 4 Transferirana osoba ostaje u pritvoru na državnome području zamoljene stranke i, ako je potrebno, na državnome području stranke tranzita, osim ako stranka iz koje se osoba transferira zatraži njezino puštanje na slobodu.
- 5 Trajanje pritvora na državnome području zamoljene stranke oduzima se od trajanja pritvora koji je određen ili će biti određen osobi o kojoj je riječ na državnome području stranke moliteljice.
- 6 Odredbe članka 11. stavka 2. i članka 12. Konvencije primjenjuju se *mutatis mutandis*.
- 7 Svaka država ugovornica može, u bilo koje doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, izjaviti da je, do postizanja sporazuma iz stavka 1. ovoga članka, potreban pristanak iz stavka 3. ovoga članka ili da će biti potreban u određenim okolnostima, navedenima u izjavi.

Članak 14. – Osobno pojavljivanje transferiranih osuđenika

Odredbe članaka 11. i 12. Konvencije primjenjuju se, *mutatis mutandis*, i na osobe koje se nalaze u pritvoru na državnome području zamoljene stranke, nakon što su bile transferirane kako bi izdržale kaznu izrečenu u stranki moliteljici, ako njihovo osobno pojavljivanje u svrhe obnove postupka zahtijeva stranka moliteljica.

Članak 15. – Jezik akata i sudskih odluka u postupku koji moraju biti uručeni

- 1 Odredbe ovoga članka primjenjuju se na sve zamolbe za uručenje dokumenata podnesene sukladno odredbama članka 7. Konvencije ili članka 3. Dodatnoga protokola uz Konvenciju.

- 2 Postupovni akti i sudske odluke u svakome se slučaju šalju na jeziku ili jezicima na kojima su doneseni.
- 3 Ničime ne utječući na odredbe članka 16. Konvencije, ako tijelo koje je donijelo dokumente zna ili ima razloga vjerovati da primatelj razumije samo neki drugi jezik, dokumente ili barem najvažnije dijelove tih dokumenata prati njihov prijevod na taj jezik.
- 4 Ničime ne utječući na odredbe članka 16. Konvencije, postupovne akte i sudske odluke namijenjene tijelima zamoljene stranke prati kratki sažetak njihova sadržaja preveden na jezik ili na jedan od jezika te stranke.

Članak 16. – Uručivanje poštom

- 1 Nadležna sudska tijela svake stranke mogu izravno uputiti poštom postupovne akte i sudske odluke osobama koje se nalaze na državnome području bilo koje stranke.
- 2 Postupovne akte i sudske odluke prati nota s naznakom da primatelj može od tijela navedenoga u noti dobiti informacije o svojim pravima i obvezama u vezi s uručivanjem dokumenata. Odredbe članka 15. stavka 3. ovoga Protokola primjenjuju se na tu notu.
- 3 Odredbe članaka 8, 9. i 12. Konvencije primjenjuju se, *mutantis mutandis*, na uručivanje dokumenata poštom.
- 4 Odredbe stavaka 1, 2. i 3. članka 15. primjenjuju se i na uručivanje poštom.

Članak 17. – Prekogranično promatranje

- 1 Policijski službenici jedne od stranaka koje, u okviru istrage u kaznenim stvarima, u svojoj zemlji promatraju osobu osumnjičenu za sudjelovanje u počinjenju kaznenoga djela za koje se može tražiti izručenje ili osobu za koju postoje čvrsti razlozi za vjerovanje da će omogućiti identificiranje ili otkrivanje spomenute osobe, dobit će dopuštenje za nastavak promatranja na državnome području druge stranke ako je ona dopustila prekogranično promatranje kao odgovor na zamolbu za pružanje pomoći koja je prethodno upućena. Takvo dopuštenje može biti praćeno uvjetima.

Na zahtjev, promatranje će se povjeriti službenim osobama stranke na čijem se državnome području odvija promatranje.

Zamolba za pružanje pomoći iz prve točke ovoga stavka mora biti poslana tijelu koje je navela svaka stranka, ovlaštenome za izdavanje ili slanje zatraženoga dopuštenja.

- 2 Ako se, zbog razloga osobito žurne prirode, ne može zatražiti prethodno dopuštenje druge stranke, službenim osobama koje vode promatranje u okviru istrage u kaznenim stvarima dopušta se nastavak prekograničnog promatranja osobe osumnjičene da je počinila kaznena djela iz stavka 6, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a tijela stranke navedena u stavku 4, na čijem se državnome području treba nastaviti promatranje, moraju odmah, tijekom promatranja, dobiti obavijest da je prijeđena granica;
- b zamolba za pružanje pomoći poslana u skladu s odredbama stavka 1, u kojoj se navode razlozi za prijelaz preko granice bez prethodnog dopuštenja, podnosi se bez odlaganja.

Promatranje prestaje čim to zatraži stranka na čijem se državnome području obavlja, nakon obavijesti iz točke a) ili zamolbe iz točke b), ili ako dopuštenje nije dobiveno u roku od pet sati nakon prelaska granice.

- 3 Promatranje iz stavaka 1. i 2. obavlja se samo ako su ispunjeni sljedeći opći uvjeti:
 - a Službene osobe koje obavljaju promatranje moraju poštovati odredbe ovoga članka i pravo stranke na čijem državnome području djeluju te poštovati upute nadležnih lokalnih tijela.
 - b Osim u situacijama iz stavka 2, službene osobe pri obavljanju promatranja nose ispravu kojom potvrđuju da im je dano dopuštenje.
 - c Službene osobe koje obavljaju promatranje moraju, u svakome trenutku, biti u mogućnosti dokazati da djeluju kao službene osobe.
 - d Službene osobe koje obavljaju promatranje mogu nositi svoje službeno oružje pri promatranju, osim ako zamoljena stranka nije donijela drugačiju odluku. Uporaba službenoga oružja zabranjena je osim u slučajevima zakonite samoobrane.
 - e Zabranjen je ulazak u domove i na mjesta koja nisu dostupna javnosti.
 - f Službene osobe koje obavljaju promatranje ne smiju zaustaviti, ispitivati ili uhititi osobu koju promatraju.
 - g O svim djelovanjima moraju biti obaviještena tijela stranke na čijem se državnome području izvode; može se zatražiti osobno pojavljivanje službenih osoba koje obavljaju promatranje.
 - h Tijela stranke iz koje su stigle službene osobe koje obavljaju promatranje, na zamolbu tijela stranke na čijem državnome području obavljaju promatranje, pomažu pri provođenju istrage koja se obavlja nakon operacije u kojoj su sudjelovali, uključujući i u sudskome postupku.
- 4 Stranke će, u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, navesti službene osobe i tijela u svrhe odredaba stavaka 1. i 2. ovoga članka. Nakon toga, u svako doba i na isti način, one mogu promijeniti sadržaj svoje izjave.

- 5 Stranke mogu, na bilateralnoj razini, proširiti područje primjene ovoga članka i usvojiti dodatne mjere za njegovu primjenu.
- 6 Promatranje iz stavka 2. može se obaviti samo u slučaju jednoga od sljedećih kaznenih djela:
- teško ubojstvo;
 - ubojstvo;
 - silovanje;
 - palež;
 - krivotvorenje;
 - razbojništvo i primanje ukradene robe;
 - iznuđivanje;
 - otmica i uzimanje talaca;
 - trgovina ljudima;
 - nezakonita trgovina opojnim drogama i psihotropnim tvarima;
 - kršenje propisa o posjedovanju oružja i eksploziva;
 - korištenje eksploziva;
 - nezakoniti prijevoz otrovnoga i opasnoga otpada;
 - krijumčarenje stranaca;
 - spolno iskorištavanje djece.

Članak 18. – Kontrolirana isporuka

- 1 Svaka stranka nastoji osigurati da, na zahtjev druge stranke, kontrolirane isporuke budu dopuštene na njezinu državnome području u okviru istraga u kaznenim stvarima kad je riječ o kaznenim djelima za koja je moguće izručenje.
- 2 Odluku o provođenju kontroliranih isporuka donose, u svakome pojedinačnome slučaju posebno, nadležna tijela zamoljene stranke uz poštovanje odredaba domaćega prava te stranke.
- 3 Kontrolirane isporuke provode se u skladu s postupcima zamoljene stranke. Ovlasti za djelovanje, vođenje operacija i nadzor nad njima imaju nadležna tijela zamoljene stranke.
- 4 Stranke navode, pri potpisivanju ili polaganju svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, tijela ovlaštena za djelovanje u svrhe iz ovoga članka. Stranke nakon toga, na isti način i u bilo koje doba, mogu promijeniti sadržaj izjave.

Članak 19. – Izvidi prikrivenih istražitelja

- 1 Stranka moliteljica i zamoljena stranka mogu se sporazumjeti da će međusobno pružati pomoć pri vođenju istraga o kaznenim djelima pomoću službenih osoba koje djeluju u tajnosti ili s lažnim identitetom (izvidi prikrivenih istražitelja).
- 2 Odluku po zamolbi, u svakome pojedinačnome slučaju posebno, donose nadležna tijela zamoljene stranke uz poštovanje svojega domaćege prava i postupaka. Trajanje izvida prikrivenih istražitelja, točan način njihova provođenja i pravni status službenih osoba o kojima je riječ tijekom izvida prikrivenih istražitelja predmet je dogovora između stranaka, uz poštovanje njihova domaćege prava i postupaka.
- 3 Izvidi prikrivenih istražitelja provode se u skladu s domaćim pravom i postupcima stranke na čijem se državnome području odvijaju. Stranke uključene u izvide prikrivenih istražitelja surađuju kako bi osigurale da oni budu pripremljeni i nadzirani, a sporazumijevaju se i o sigurnosti službenih osoba koje djeluju u tajnosti ili s lažnim identitetom.
- 4 Stranke pri potpisivanju ili polaganju svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, navode tijela nadležna u svrhe odredaba stavka 2. ovoga članka. Stranke nakon toga, u svako doba i na isti način, mogu promijeniti sadržaj svoje izjave.

Članak 20. – Zajednički istražni timovi

- 1 Zajedničkim sporazumom, nadležna tijela dviju ili više stranaka mogu osnovati zajednički istražni tim s točno određenim ciljem i za ograničeno razdoblje, koje može biti produljeno zajedničkim pristankom, u cilju provođenja istrage u kaznenim stvarima u jednoj ili više stranaka koje osnivaju tim. Sastav tima utvrđuje se sporazumom.

Zajednički istražni tim osobito može biti osnovan ako:

- a istrage o kaznenim djelima neke stranke zahtijevaju teške i zahtjevne istrage povezane s drugim strankama;
- b nekoliko stranaka vodi istrage o kaznenim djelima u kojima okolnosti povezane sa slučajem zahtijevaju koordinirano i dogovoreno djelovanje u strankama o kojima je riječ.

Zahtjev za osnivanje zajedničkoga istražnoga tima može podnijeti bilo koja od stranaka o kojima je riječ. Tim se osniva u jednoj od stranaka u kojima se očekuje provođenje istrage.

- 2 Osim informacija iz relevantnih odredaba članka 14. Konvencije, zahtjevi za osnivanje zajedničkih istražnih timova uključuju prijedloge o sastavu tih timova.
- 3 Zajednički istražni tim djeluje na državnome području stranaka koje ga osnivaju, u skladu sa sljedećim općim uvjetima:

- a voditelj tima je predstavnik nadležnog tijela koje sudjeluje u istragama iz stranke u kojoj tim djeluje. Voditelj tima djeluje u okviru svojih ovlasti, sukladno odredbama domaćega prava;
 - b tim svoje operacije provodi u skladu s pravom stranke u kojoj djeluje. Članovi tima i ustupljeni članovi tima obavljaju svoje zadatke pod vodstvom osobe iz točke a), uzimajući u obzir uvjete koje su njihova tijela postavila u sporazumu o osnivanju tima;
 - c stranka u kojoj tim djeluje uspostavlja nužne organizacijske uvjete za njegovo djelovanje.
- 4 Za potrebe ovoga članka, članovi zajedničkog istražnog tima iz stranke u kojoj tim djeluje spominju se dalje u tekstu kao «članovi», a članovi iz stranaka u kojima tim ne djeluje spominju se dalje u tekstu kao «ustupljeni članovi».
- 5 Ustupljeni članovi zajedničkog istražnoga tima smiju prisustvovati pri provođenju istražnih radnji u stranki u kojoj tim djeluje. Unatoč tome, voditelj tima može donijeti drugačiju odluku zbog posebnih razloga, u skladu s pravom stranke u kojoj tim djeluje.
- 6 Ustupljenim članovima zajedničkoga istražnoga tima, u skladu s pravom stranke u kojoj tim djeluje, voditelj tima može dati zadatak obavljanja određene istražne radnje, ako su to odobrila nadležna tijela stranke u kojoj tim djeluje i stranke koja ustupa članove tima.
- 7 Ako je, za djelovanje istražnoga tima, potrebno provođenje istražnih mjera u jednoj od stranaka koje su osnovale tim, ustupljeni članovi tima iz te stranke mogu zatražiti provođenje tih mjera od svojih nadležnih tijela. U toj stranki te se mjere razmatraju pod istim uvjetima koji bi se primjenjivali da su zatražene u okviru domaće istrage.
- 8 Ako zajednički istražni tim treba pomoć stranke koja nije među onima koje su ga osnovale ili od treće države, zamolbu za pružanje pomoći mogu sastaviti nadležna tijela stranke u kojoj tim djeluje i poslati je nadležnim tijelima države o kojoj je riječ, u skladu s relevantnim instrumentima ili sporazumima.
- 9 Ustupljeni član zajedničkog istražnoga tima može, u skladu s njegovim domaćim pravom i u okviru svojih ovlasti, dostaviti timu informacije dostupne u stranki koja ga ustupa u svrhe obavljanja istrage u kaznenim stvarima koju provodi tim.
- 10 Informacije koje na zakoniti način dobije član ili ustupljeni član u okviru svojega sudjelovanja u zajedničkom istražnom timu, a inače nisu dostupne nadležnim tijelima stranaka o kojima je riječ, mogu biti korištene u sljedeće svrhe:
- a u svrhe zbog kojih je tim osnovan;
 - b uz prethodni pristanak stranke u kojoj su informacije dobivene, za otkrivanje, istragu i progon drugih kaznenih djela. Takav se pristanak može odbiti samo u slučajevima u kojima bi njihovo korištenje ugrozilo istrage u kaznenim stvarima u stranki o kojoj je riječ ili u onim slučajevima u kojima bi ta stranka mogla odbiti pružanje uzajamne pomoći;

- c za sprječavanje neizbježne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti te, ničime ne utječući na odredbe točke b, ako se nakon toga otvara istraga u kaznenim stvarima;
 - d u druge svrhe, ako su takav dogovor postigle stranke koje osnivaju tim.
- 11 Odredbe ovoga članka ničime ne utječu na bilo koju drugu odredbu ili dogovor o osnivanju ili djelovanju zajedničkih istražnih timova.
- 12 U onoj mjeri u kojoj to dopuštaju zakoni stranaka o kojima je riječ ili odredbe bilo kojega pravnog instrumenta koji je primjenjiv između tih stranaka, mogu se sklopiti sporazumi o sudjelovanju osoba, pri djelovanju tima, koje nisu predstavnici nadležnih tijela stranaka koje osnivaju zajednički istražni tim. Prava članova ili ustupljenih članova tima na temelju odredaba ovoga članka ne primjenjuju se na te osobe, osim ako je tako izričito navedeno u sporazumu.

Članak 21. – Kaznena odgovornost s obzirom na službene osobe

Tijekom operacija iz članaka 17, 18, 19. ili 20, osim ako su stranke o kojima je riječ postigle drugačiji sporazum, službene osobe iz stranke koja nije stranka u kojoj tim djeluje smatraju se službenim osobama stranke u kojoj tim djeluje s obzirom na kaznena djela počinjena prema njima ili na ona koja oni počine.

Članak 22. Građanskopravna odgovornost službenih osoba

- 1 Ako, u skladu s odredbama članaka 17, 18, 19. ili 20, službene osobe neke stranke djeluju u drugoj stranki, prva stranka odgovorna je za svu štetu koju oni počine pri provođenju operacija, u skladu s pravom stranke na čijem državnome području oni djeluju.
- 2 Stranka na čijem je državnome području prouzročena šteta iz stavka 1. ovoga članka preuzima naknadu štete pod uvjetima koji su primjenjivi na štetu koju prouzroče njezine službene osobe.
- 3 Stranka čije su službene osobe prouzročile štetu bilo kojoj osobi na državnome području druge stranke u potpunosti će nadoknaditi štetu koju je ona nadoknadila žrtvama ili osobama koje imaju pravo na naknadu štete.
- 4 Ničime ne utječući na ostvarivanje svojih prava prema trećima, u skladu s izuzetkom iz stavka 3, svaka stranka odustaje, u slučaju predviđenom u stavku 1, od zahtjeva za naknadu štete koju je pretrpjela od druge stranke.
- 5 Odredbe ovoga stavka primjenjuju se pod uvjetom da stranke nisu postigle drugačiji dogovor.

Članak 23. – Zaštita svjedoka

Ako stranka zatraži pomoć u skladu s odredbama Konvencije ili jednoga od njezinih protokola s obzirom na svjedoka koji bi mogao biti izložen zastrašivanju ili mu je potrebna zaštita, nadležna tijela stranke moliteljice i zamoljene stranke nastoje postići dogovor o mjerama za zaštitu te osobe, u skladu sa svojim domaćim pravom.

Članak 24. – Privremene mjere

- 1 Na zamolbu stranke moliteljice, zamoljena stranka, u skladu sa svojim domaćim pravom, može donijeti privremene mjere u svrhe očuvanja dokaza, zadržavanja postojećega stanja ili zaštite ugroženih pravnih interesa.
- 2 Zamoljena stranka može zamolbi udovoljiti djelomično ili može zadovoljavanje zamolbe uvjetovati, osobito vremenskim ograničenjem.

Članak 25. – Povjerljivost

Stranka moliteljica može zahtijevati od zamoljene stranke da zadrži zamolbu i njezin sadržaj u tajnosti, osim u onoj mjeri koja je potrebna za izvršenje zamolbe. Ako zamoljena stranka ne može ispuniti zahtjev za zadržavanje tajnosti, o tome bez odlaganja izvještava stranku moliteljicu.

Članak 26. – Zaštita podataka

- 1 Osobne podatke dostavljene iz jedne u drugu stranku, kao posljedicu izvršenja zamolbe podnesene u skladu s odredbama Konvencije ili bilo kojega od njezinih protokola, stranka kojoj su takvi podaci dostavljeni može koristiti samo:
 - a u svrhu postupaka na koje se primjenjuje Konvencija ili bilo koji od njezinih protokola;
 - b za druge sudske ili upravne postupke koji su izravno povezani s postupcima iz točke a);
 - c za sprječavanje neposredne i ozbiljne prijetnje javnoj sigurnosti.
- 2 Unatoč tome, takvi podaci mogu biti iskorišteni u bilo koju drugu svrhu ako je na to pristala stranka iz koje su dostavljeni podaci ili osoba o čijim se osobnim podacima radi.
- 3 Svaka stranka može odbiti dostavu osobnih podataka prikupljenih kao rezultat izvršenja zamolbe u skladu s odredbama Konvencije ili bilo kojim od njezinih protokola:

- ako su ti podaci zaštićeni sukladno odredbama njezina domaćega prava, i
 - ako stranka kojoj bi ti podaci trebali biti dostavljeni nije vezana odredbama Konvencije o zaštiti pojedinaca glede automatske obrade podataka, sastavljene u Strasbourgu 28. siječnja 1981, osim ako se ta stranka obveže da će osigurati takvu zaštitu podataka kakvu omogućuje prva stranka.
- 4 Svaka stranka koja dostavlja podatke prikupljene kao rezultat izvršenja zamolbe podnesene na temelju odredaba Konvencije ili bilo kojega od njezinih protokola može zahtijevati od stranke kojoj su dostavljeni podaci da pruži informacije o načinu na koji su iskorišteni ti podaci.
- 5 Svaka stranka može, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, zahtijevati da, u okviru postupaka u kojima je mogla odbiti ili ograničiti dostavu ili korištenje osobnih podataka u skladu s odredbama Konvencije ili jednoga od njezinih protokola, osobni podaci dostavljeni drugoj stranki ne budu korišteni u svrhe iz stavka 1. bez njezina prethodnoga pristanka.

Članak 27. – Upravna tijela

Stranke mogu u svako doba, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, utvrditi koja će upravna tijela smatrati upravnim tijelima u svrhe odredaba članka 1. stavka 3. Konvencije.

Članak 28. – Odnos prema drugim ugovorima

Odredbe ovoga Protokola ničime ne utječu na šire propise u dvostranim ili višestranim sporazumima sklopljenim između stranaka primjenom odredaba članka 26. stavka 3. Konvencije.

Članak 29. Prijateljsko rješavanje sporova

Europski odbor za probleme kriminaliteta pri Vijeću Europe pratit će tumačenje i izvršavanje ove Konvencije i njezinih Protokola i poduzet će sve što je potrebno kako bi olakšao prijateljsko rješavanje bilo kakvih poteškoća koje se mogu pojaviti pri njihovoj provedbi.

Poglavlje III.

Članak 30. – Potpisivanje i stupanje na snagu

- 1 Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe koje su stranke Konvencije ili su potpisale Konvenciju. On podliježe ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju. Potpisnica ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj Protokol ako prethodno ili istodobno nije ratificirala, prihvatila ili odobrila

Konvenciju. Isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju polažu se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

- 2 Ovaj Protokol stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od polaganja treće isprave o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju.
- 3 Za državu potpisnicu koja naknadno položi svoju ispravu o ratifikaciji, prihvatu ili odobrenju, Protokol stupa na snagu prvoga dana mjeseca koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana polaganja isprave.

Članak 31. – Pristup

- 1 Svaka država nečlanica koja je pristupila Konvenciji može pristupiti ovom Protokolu nakon njegova stupanja na snagu.
- 2 Pristup se ostvaruje polaganjem isprave o pristupu kod glavnog tajnika Vijeća Europe.
- 3 Za državu koja pristupa, Protokol stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana polaganja isprave o pristupu.

Članak 32. – Teritorijalna primjena

- 1 Svaka država može, pri potpisivanju ili polaganju svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, odrediti područje ili područja na koja će se ovaj Protokol primjenjivati.
- 2 Svaka država može i kasnije, u svako doba, izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe, proširiti ovaj Protokol na svako drugo u izjavi određeno područje. S obzirom na takvo područje, Protokol stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana kad glavni tajnik Vijeća Europe primi takvu izjavu.
- 3 Svaka izjava upućena u skladu s odredbama prethodna dva stavka može biti povučena, s obzirom na područje iz takve izjave, notifikacijom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe. Povlačenje proizvodi učinak prvoga dana u mjesecu koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana primitka takve notifikacije kod glavnoga tajnika Vijeća Europe.

Članak 33. – Rezerve

- 1 Rezerve koje neka stranka stavi na bilo koju odredbu Konvencije ili njezina Protokola primjenjivat će se i na ovaj Protokol, osim ako ta stranka ne izjavi drukčije u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu. Isto se primjenjuje na izjave dane u smislu bilo koje odredbe Konvencije ili njezina Protokola.

- 2 Svaka država može, pri potpisivanju ili polaganju svoje isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu, izjaviti da pridržava pravo da ne prihvati, u cijelosti ili djelomice, odredbe jednoga ili više sljedećih članaka: članka 16, 17, 18, 19. ili 20. Nikakve druge rezerve nisu dopuštene.
- 3 Svaka stranka može, u cijelosti ili djelomice, povući rezervu koju je dala u skladu s prethodnim stavcima, izjavom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe, koja proizvodi učinak od datuma njezina primitka.
- 4 Svaka stranka koja je dala izjavu s obzirom na bilo koji od članaka ovoga Protokola, naveden u stavku 2. ovoga članka, ne može zahtijevati primjenu toga članka od druge stranke. Unatoč tome, ona može, ako je njezina rezerva djelomična ili uvjetna, zahtijevati primjenu te odredbe u onoj mjeri u kojoj ju je ona sama prihvatila.

Članak 34. – Otkaz

- 1 Svaka stranka može otkazati ovaj Protokol notifikacijom upućenom glavnome tajniku Vijeća Europe.
- 2 Takav otkaz proizvodi učinak prvoga dana u mjesecu koji slijedi po isteku tromjesečnoga razdoblja od dana primitka notifikacije kod glavnoga tajnika Vijeća Europe.
- 3 Otkaz Konvencije automatski povlači i otkaz ovoga Protokola.

Članak 35. – Notifikacije

Glavni tajnik Vijeća Europe obavijestit će države članice Vijeća Europe i svaku državu koja je pristupila ovome protokolu o:

- a svakome potpisu;
- b polaganju svake isprave o ratifikaciji, prihvatu, odobrenju ili pristupu;
- c svakome datumu stupanja na snagu ovoga Protokola, u skladu s odredbama članka 30. i 31.;
- d svakoj drugoj činidbi, izjavi, notifikaciji ili priopćenju u vezi s ovim Protokolom.

U potvrdu toga su potpisani, za to propisno ovlašteni, potpisali ovaj Protokol.

Sastavljeno u Strasbourgu 8. studenoga 2001, na engleskom i francuskom jeziku, s tim da su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednome primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerovljene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe i državama nečlanicama koje su pristupile Konvenciji.